

відбуватися. Тому підприємство повинно мати гнучкість та здатність до швидкого реагування на зміни, щоб забезпечити свою стійкість та конкурентоспроможність на ринку.

Отже, технологія адаптації у системі управління підприємством є важливим елементом успішності на ринку та забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Ринкове середовище постійно змінюється, тому важливо мати можливість швидко та ефективно адаптуватися до нових умов. Впровадження технології адаптації допомагає підприємству залишатися конкурентоспроможним, підтримувати свої позиції на ринку та розвиватися у змінних умовах.

Впровадження технології адаптації у системі управління підприємством допомагає зберегти конкурентні переваги, забезпечити стабільність та зростання підприємства. Крім того, це дозволяє бути більш гнучким та ефективним у прийнятті рішень, що є ключовим фактором успіху на ринку.

УДК 351.824.11

Глебова А.О., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

СТАЛІЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Галузь логістики постійно змінюється та пристосовується до швидкого розвитку технологій і необхідності збереження навколишнього середовища. Збереження лідерських позицій та забезпечення конкурентоспроможності логістичних підприємств можливо за рахунок розвитку гнучкості, щоб відповідати останнім технологічним досягненням, новим процесам і стратегіям успіху. Адже технології логістики продовжуватимуть розширюватися та розвиватися, роблячи галузь логістики більш гнучкою та надійною. Так, гнучкість дозволяє підприємствам швидко й ефективно реагувати на коливання попиту та пропозиції, одночасно знижуючи витрати та підвищуючи ефективність, і тому є важливою частиною збереження конкурентоспроможності на сучасному ринку, що постійно змінюється.

Щоб залишатися успішними, логістичні підприємства повинні мати здатність швидко адаптуватися до змін потреб клієнтів, глобальних тенденцій і нових технологій. Підприємства з чудовою гнучкістю ланцюга постачання краще підготовлені адаптувати свої продукти та послуги відповідно до вимог клієнтів. Оскільки вона матиме можливість приймати швидкі рішення на основі нових тенденцій і вподобань клієнтів і швидко реагувати на невидимі збої. Крім того, гнучкість ланцюга постачання дозволяє організаціям краще керувати своїми запасами, мінімізувати витрати та збільшувати свої прибутки. Організації повинні придбати гнучкі та спільні стратегії для своєї діяльності, щоб досягти гнучкості ланцюга постачання.

Іншим важливим елементом гнучкості ланцюга поставок є можливість зменшити кількість збоїв у ланцюзі поставок. Для цього організація повинна прийняти проактивний підхід до управління ризиками, включаючи використання резервних планів, зміну постачальників та інші стратегії протидії неочікуваним збоєм. Компанії також повинні бути добре підготовлені до пошуку нових рішень у разі виникнення проблем, щоб вони мали мінімальний вплив на їх діяльність і потреби клієнтів. Крім того, інвестиції в нові технології та інновації важливі для гнучкості ланцюга поставок.

Одним із трендів розвитку ринку світової логістики у 2023 році є зелена логістика. це бізнес-ідея, яка заохочує підприємства мінімізувати забруднення навколишнього середовища та, водночас, підвищити ефективність своєї діяльності. Цілі екологічної логістики полягають у зменшенні викидів газів, збереженні ресурсів і впровадженні політики управління відходами, щоб допомогти зберегти навколишнє середовище, водночас задовольнити

клієнтів. Щоб йти в ногу з останніми тенденціями логістики, компаніям слід розглянути екологічну логістику, щоб зменшити свій вплив на навколишнє середовище.

Зелена логістика спрямована на зниження споживання енергії, утворення відходів і використання небезпечних матеріалів для зменшення впливу на навколишнє середовище. Оптимізація маршруту транспортування є одним із важливих елементів зеленої логістики. Щоб знайти найефективніші маршрути, необхідно використовувати високорозвинені системи управління транспортуванням, які аналізують схему руху, погодні умови, вагу та кількість вантажів. Вуглецевий слід від транспортування та використання палива можна зменшити, скоротивши відстань, яку мають долати товари.

Іншим значущим способом збереження навколишнього середовища екологічна логістика є використання електричних транспортних засобів та транспортних засобів на альтернативному паливі. Викопне паливо значною мірою впливає на забруднення повітря та води, а транспортна галузь — на викиди парникових газів. Вплив транспорту на навколишнє середовище можна значно зменшити шляхом переходу на альтернативні види палива, такі як біодизель, електричні та водневі транспортні засоби. Вплив на навколишнє середовище операцій зі зберігання та транспортування можна мінімізувати за допомогою енергоефективних об'єктів, переробки, ініціатив щодо зменшення кількості сміття та екологічних методів пакування.

Нарешті, екологічна логістика також передбачає навчання та залучення всіх зацікавлених сторін, від акціонерів до постачальників, клієнтів і співробітників. Це гарантує, що компанії розуміють і сприймають екологічну логістику та роблять стійкість важливою частиною своєї корпоративної культури, навчаючи співробітників важливості збереження навколишнього середовища. Таким чином, зелена логістика є одним із сучасних трендів ринку логістичних послуг 2023, який дозволяє не тільки формувати конкурентні переваги, але і забезпечувати стійкий розвиток, що можливо здійснити за рахунок реалізації концепції сталого розвитку, яка передбачає збалансування економічної, соціальної та екологічної складової. Так, ще у 1970-х роках минулого сторіччя почали проводити багато досліджень, що виявили вантажні перевезення як одними з основних джерел негативного впливу на природу. Саме з того часу почали впроваджувати перші системи екологічного менеджменту [1].

Діяльність логістичних підприємств, зокрема транспортних підприємств має вплив на різні компоненти довкілля: забруднює атмосферне повітря, водне середовище, знищує озоновий шар тощо. У Києві до пандемії ковіду до 90% викидів шкідливих речовин були від транспорту. Суміш із кисню та продуктів згорання бензину і дизелю – одна з причин серцево-судинних та респіраторних захворювань. Крім забруднення повітря, транспорт є джерелом приблизно 12% викидів парникових газів в Україні, що спричиняють зміну клімату. У країнах із вищим ВВП на душу населення частка викидів від автотранспорту ще вища, тож з економічним розвитком Україна може очікувати подальшого збільшення викидів від авто. Якщо говорити про ЄС, то транспорт генерує чверть всіх викидів парникових газів, 71,7% з яких – дорожній транспорт (легкові автомобілі, фури, автобуси тощо) [2]. Таким чином, зелена логістика нині є одним із ключових питань сталого розвитку нашого суспільства.

Зокрема, На основі обстеження компанії PE International (Великобританія) [3] визначено ключові переваги при впровадженні концепції зеленої логістики, до яких віднесено зниження рівня викидів в атмосферу (33% керівників і топ-менеджерів компаній); залучення нових клієнтів або розробка нових продуктів (26% респондентів). Тому впровадження принципів концепції зеленої логістики, а саме: застосування комплексного підходу до управління логістичними потоками; раціональне використання ресурсів (виробничі, фінансові, енергетичні, інформаційні); мінімальне використання сировини й упаковки, які не підлягають вторинній переробці; економічно обґрунтоване й екологічно безпечне транспортування та складування матеріальних ресурсів; максимальне використання відходів виробництва, тари й упаковки як вторинної сировини або їх екологічно безпечна

утилізація; оптимізація витрат на організацію процесів логістичної діяльності; мінімізація ризиків при функціонуванні транспортно-логістичних систем; підвищення рівня екологічної освіти й відповідальності персоналу; впровадження інноваційних технологій задля зниження екологічного навантаження на довкілля; застосування інформаційних систем і цифрових технологій у сфері охорони навколишнього природного середовища[4] сприятиме розвитку стійкості логістичних підприємств.

Список використаних джерел

1. Викиди від транспорту і як з ними боротися. URL: <https://ecoaction.org.ua/vykydy-vid-transportu.html>
2. Сало Я.В. «Зелена логістика» в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. Випуск № 47/2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2143/2072>
3. McKinnon A., Browne M., Whiteing A., Piecyk A. Green Logistics. Improving the Environmental Sustainability of Logistics. 3rd ed. London: Published by Kogan Page, 2010. 72 p.
4. Трушкіна Н.В. Трансформація транспортно-логістичної системи в Україні на засадах зеленої логістики. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 2 (56). С. 151-161.

УДК 330

Гончаренко І., студентка; Христенко О.В., к.е.н., доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ФАКТОРІВ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Умови здійснення господарсько-виробничої діяльності вітчизняних підприємств характеризуються впливом низки негативних факторів. Ускладнює усе ще й високий рівень невизначеності та волатильності зовнішнього середовища. Ці умови є складними, але на них підприємства не мають змоги впливати, а змушені лише пристосовувати до них. Як показує досвід великої кількості підприємств за рахунок розвиненого внутрішнього середовища підприємства мають змогу легше пережити будь-які кризи та складнощі. Для цього важливо проводити систематичну діагностику стану внутрішнього середовища, виявляти сприятливі та несприятливі фактори й вживати заходи направлені на їх ефективне використання з метою забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

Однак, як показує практика більшості вітчизняних підприємств велика кількість підприємств систематично не здійснюються розвитком внутрішнього середовища. Внаслідок цього вони є досить вразливими до різних непередбачуваних ситуацій.

Ефективне використання факторів внутрішнього середовища має важливе значення для ефективного управління підприємством. Фактори внутрішнього середовища стосуються умов, ресурсів та інфраструктури всередині організації, які впливають на її роботу та продуктивність. Приклади факторів внутрішнього середовища включають організаційну культуру, стиль керівництва, комунікаційні процеси, технологічну інфраструктуру та людські ресурси [1].

Щоб ефективно використовувати ці фактори внутрішнього середовища в управлінні підприємством необхідно забезпечити наступне [1-2]:

створити сильну організаційну культуру, яка допоможе визначити цінності, переконання та поведінку, якими керуються дії співробітників. Це сприяє почуттю єдності та відданості цілям і завданням організації. Щоб створити сильну організаційну культуру, команда лідерів повинна спілкуватися та моделювати бажану поведінку та цінності, визнавати та винагороджувати працівників, які є їх прикладом, і активно залучати працівників до формування культури;